

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας
Τάξεως για τους κανονισμούς «Οι περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές
Διαφορές Κανονισμοί του 2021»**

Παρόντες:

Νίκος Τορναρίτης, πρόεδρος	Γιώργος Κουκουμάς
Φωτεινή Τσιρίδου	Πανίκος Λεωνίδου
Νίκος Γεωργίου	Σωτήρης Ιωάννου
Άριστος Δαμιανού	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Ανδρέας Πασιουρτίδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε έξι συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο χρονικό διάστημα μεταξύ της 22^{ας} Σεπτεμβρίου 2021 και της 23^{ης} Νοεμβρίου 2022. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, η Αρχιπρωτοκολλητής, εκπρόσωποι της Αστυνομίας Κύπρου, των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, του Συνδέσμου Ψυχολόγων Κύπρου, του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Κύπρου, του Συνδέσμου Διαμεσολαβητών Κύπρου και του Κυπριακού Κέντρου Καταναλωτή για Εναλλακτική Επίλυση Διαφορών.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης των κανονισμών παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου και Κωστής Ευσταθίου.

Σημειώνεται επίσης ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση των κανονισμών σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α

του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ειδικότερα, για τη συζήτηση των κανονισμών ολοκληρώθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυχθεί.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 43 του περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Διαφορές Νόμου, είναι η ρύθμιση επιμέρους θεμάτων που αφορούν τη διαμεσολάβηση σε οικογενειακές διαφορές.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία τα οποία κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με τους προτεινόμενους κανονισμούς, όπως αυτοί αρχικά κατατέθηκαν, καθορίζονται το ύψος της αμοιβής του διαμεσολαβητή για τη διεξαγωγή διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές, το οποίο αναθεωρείται με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, το τέλος εγγραφής το οποίο απαιτείται για εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών και η ειδική εκπαίδευση η οποία απαιτείται για την εγγραφή στο εν λόγω μητρώο.

Στο πλαίσιο της συζήτησης των υπό αναφορά κανονισμών ενώπιον της επιτροπής, η Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού εξέφρασε επιφυλάξεις αναφορικά με την πρόνοια αυτών που προβλέπει κλιμακούμενες αμοιβές για τους διαμεσολαβητές, λόγω του ότι τέτοια ρύθμιση προσιδιάζει σε σύναψη εμπορικών συμφωνιών και όχι σε επίλυση υποθέσεων οικογενειακής φύσεως. Περαιτέρω, η ίδια εξέφρασε προβληματισμό αναφορικά με την πρόνοια που καθορίζει τα θέματα ειδικής εκπαίδευσης, λόγω του ότι δεν ορίζονται με την απαιτούμενη σαφήνεια οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι φορείς που θα παρέχουν το πρόγραμμα ειδικής εκπαίδευσης για εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών. Καταληκτικά, η επίτροπος επισήμανε στην επιτροπή ότι δε ρυθμίζεται ικανοποιητικά στις πρόνοιες των κανονισμών η υποχρέωση των διαμεσολαβητών για παρακολούθηση προγράμματος

συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισής τους.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου εξέφρασε επιφυλάξεις όσον αφορά την πρόνοια που καθορίζει το ανώτατο ύψος της αμοιβής των διαμεσολαβητών σε οικογενειακές διαφορές, αναφέροντας ότι ο καθορισμός της κλίμακας ελάχιστων αμοιβών για εξωδικαστική νομική εργασία κρίθηκε ότι παραβιάζει τους κανόνες ανταγωνισμού.

Η εκπρόσωπος του Συνδέσμου Ψυχολόγων Κύπρου εισηγήθηκε στην επιτροπή την αύξηση της απαιτούμενης διάρκειας του ειδικού προγράμματος κατάρτισης των διαμεσολαβητών από σαράντα (40) ώρες σε εξήντα (60), τον καθορισμό των κριτηρίων και των διαδικασιών βάσει των οποίων το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως θα εγκρίνει τα προγράμματα ειδικής εκπαίδευσης των διαμεσολαβητών και τον καθορισμό μητρώου εποπτών για σκοπούς πρακτικής εκπαίδευσης των διαμεσολαβητών.

Η εκπρόσωπος του Συνδέσμου Διαμεσολαβητών Κύπρου εισηγήθηκε μεταξύ άλλων στην επιτροπή την προσθήκη πρόνοιας στους υπό εξέταση κανονισμούς για καθορισμό του ανώτατου ύψους της αμοιβής του διαμεσολαβητή σε περίπτωση πρόωρου τερματισμού της διαδικασίας διαμεσολάβησης.

Στη βάση των πιο πάνω εισηγήσεων, η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με επιστολή της, ημερομηνίας 4 Φεβρουαρίου 2022, υπέβαλε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών, στο οποίο προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Η τροποποίηση των προνοιών σχετικά με την αμοιβή του διαμεσολαβητή, ώστε αυτή να καταβάλλεται ανά ώρα αντί ανά υπόθεση και να καθορίζεται διαφορετική αμοιβή του διαμεσολαβητή, αναλόγως της εκάστοτε διαφοράς.
2. Ο καθορισμός των ακαδημαϊκών ισοτιμύτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή αναγνωρισμένων εκπαιδευτικών κέντρων ή εταιρειών ή φορέων με κύριο σκοπό τη

διαμεσολάβηση ή την εναλλακτική επίλυση διαφορών, οι οποίοι εγκρίνονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως φορέων διοργάνωσης των ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης των διαμεσολαβητών.

3. Ο καθορισμός των απαιτούμενων προσόντων των εκπαιδευτών οι οποίοι παραδίδουν τα προγράμματα ειδικής εκπαίδευσης των διαμεσολαβητών.
4. Η συμπερίληψη θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης στο πρόγραμμα ειδικής εκπαίδευσης των διαμεσολαβητών.

Στο πλαίσιο της συζήτησης επί του αναθεωρημένου κειμένου των κανονισμών ενώπιον της επιτροπής, η Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού εξέφρασε περαιτέρω επιφυλάξεις σχετικά με τις πρόνοιες αυτών. Ειδικότερα, η επίτροπος εισηγήθηκε τη συγκεκριμενοποίηση της διαδικασίας και των κριτηρίων αναγνώρισης και διαπίστευσης των φορέων οι οποίοι θα παρέχουν την ειδική εκπαίδευση η οποία απαιτείται για σκοπούς εγγραφής στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών, τον καθορισμό του περιεχομένου της ειδικής εκπαίδευσης και του απαιτούμενου χρόνου θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης, την προσθήκη προνοιών σχετικά με τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση των διαμεσολαβητών σε θέματα διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές, τον καθορισμό διαδικασίας αναγνώρισης των φορέων οι οποίοι παρέχουν ειδική εκπαίδευση διαμεσολαβητών αντίστοιχων φορέων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον καθορισμό του ελάχιστου ορίου της απαιτούμενης ασφαλιστικής κάλυψης των διαμεσολαβητών.

Τοποθετούμενη επί των πιο πάνω εισηγήσεων, η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με επιστολές, της ημερομηνίας 19 Ιουλίου 2022 και 12 Οκτωβρίου 2022, ενημέρωσε την επιτροπή ότι, όσον αφορά τον καθορισμό των όρων της ασφαλιστικής σύμβασης και του ελάχιστου ορίου της ασφαλιστικής κάλυψης, η υποχρέωση διατήρησης της οποίας προβλέπεται στις διατάξεις της βασικής νομοθεσίας,

κατόπιν περαιτέρω διαβούλευσης με τους εκπροσώπους του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, διαφάνηκε ότι δε συντρέχει επιτακτική ανάγκη για υποχρεωτική ασφαλιστική κάλυψη των διαμεσολαβητών σε οικογενειακές διαφορές, σημειώνοντας παράλληλα ότι δεν υπάρχει αντίστοιχη απαίτηση στις σχετικές νομοθεσίες για τη διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές διαφορές. Ως εκ τούτου, η υπουργός ενημέρωσε την επιτροπή ότι θα προβεί σε τροποποίηση των διατάξεων του βασικού νόμου, ώστε να διαγραφούν οι διατάξεις που αφορούν την ασφαλιστική κάλυψη των διαμεσολαβητών.

Περαιτέρω, σε σχέση με την εισήγηση της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού για προσθήκη προνοιών αναφορικά με τους φορείς οι οποίοι θα παρέχουν την ειδική εκπαίδευση και με τη διαδικασία αναγνώρισης αντίστοιχων φορέων άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η υπουργός ανέφερε με τις ως άνω αναφερόμενες επιστολές της ότι, βάσει των σχετικών προνοιών των υπό εξέταση κανονισμών, οι εν λόγω φορείς πρέπει να παρέχουν προγράμματα ειδικής εκπαίδευσης σε σχέση με το εθνικό νομικό πλαίσιο που διέπει το οικογενειακό δίκαιο και οι φορείς άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να ελέγχονται από την αρμόδια αρχή κατά τον ίδιο τρόπο που ελέγχονται και οι ημεδαποί φορείς.

Σε σχέση με τις λοιπές εισηγήσεις που εκφράστηκαν από την Επίτροπο Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, η υπουργός, αφού ανέφερε ότι τις υιοθετεί, υπέβαλε στην επιτροπή με επιστολή της, ημερομηνίας 19 Οκτωβρίου 2022, δεύτερο αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών, με το οποίο προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Απάλειψη της δυνατότητας αναθεώρησης της καθορισμένης αμοιβής των διαμεσολαβητών με διάταγμα που εκδίδεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.
2. Αύξηση της διάρκειας του προγράμματος ειδικής εκπαίδευσης των διαμεσολαβητών από σαράντα (40) ώρες σε πενήντα (50), από τις οποίες κατ' ελάχιστον οι σαράντα

(40) ώρες να αποτελούν θεωρητική εκπαίδευση και κατ' ελάχιστον οι δέκα (10) ώρες να αποτελούν πρακτική εκπαίδευση.

3. Διοργάνωση προγράμματος ειδικής εκπαίδευσης από ακαδημαϊκό ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή από κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης πιστοποιημένο από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και έγκριση του προγράμματος από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.
4. Καθορισμός των νομοθεσιών και των θεματικών που πρέπει να περιλαμβάνει το πρόγραμμα ειδικής εκπαίδευσης.
5. Καθορισμός των θεματικών ενοτήτων της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης των διαμεσολαβητών.

Στο στάδιο της συζήτησης του πιο πάνω αναθεωρημένου κειμένου των κανονισμών, μέλη της επιτροπής εξέφρασαν επιφυλάξεις επί των προνοιών τους οι οποίες αφορούν κυρίως τα προσόντα των εκπαιδευτών που παραδίδουν τα προγράμματα ειδικής εκπαίδευσης για διαμεσολαβητές, τον καθορισμό των εν λόγω προγραμμάτων και το αντικείμενο της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης των διαμεσολαβητών.

Στη βάση των πιο πάνω εισηγήσεων της επιτροπής, η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως υπέβαλε τρίτο αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών στην επιτροπή, στο οποίο προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τροποποίηση των απαιτούμενων προσόντων των εκπαιδευτών που παραδίδουν τα προγράμματα ειδικής εκπαίδευσης με την αντικατάσταση του προσόντος της διετούς εμπειρίας σε θέματα διαμεσολάβησης με τετραετή επαγγελματική πείρα στο γνωστικό αντικείμενο.
2. Διεύρυνση των απαιτούμενων θεματικών των προγραμμάτων ειδικής εκπαίδευσης, ώστε να περιλαμβάνουν επιμόρφωση σε σχέση με τον κώδικα δεοντολογίας των διαμεσολαβητών, καθώς και τις τεχνικές διαπραγμάτευσης και επικοινωνίας που

πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη διαμεσολάβηση, και πρακτική προσομοίωσης σε διαμεσολάβηση, περιλαμβανομένης της πρακτικής εφαρμογής των τεχνικών διαμεσολάβησης, διαπραγμάτευσης και επικοινωνίας.

3. Προσθήκη δυνατότητας παροχής των προγραμμάτων ειδικής εκπαίδευσης διά ζώσης ή/και διαδικτυακά.
4. Διεύρυνση του αντικείμενου της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης των διαμεσολαβητών, ώστε να περιλαμβάνει πρακτική εξάσκηση στη διαμεσολάβηση μέσω προσομοιώσεων διαμεσολάβησης.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υιοθέτησε το κείμενο των υπό εξέταση κανονισμών ως αυτό αναθεωρήθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω και, αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις επί των προνοιών του, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού εισηγούνται στη Βουλή την έγκριση των κανονισμών.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, το μέλος της βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, το μέλος της βουλευτής του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου και το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.

28 Νοεμβρίου 2022

Αρ. Φακ.: 23.03.057.049-2022

ΧΑ/ΣΠ/ΧΓ